

SISTEMI I GRANTEVE I BAZUAR NË PERFORMANCË (SGBP)

UDHËZUES PËR KOMUNAT

HELVETAS
Swiss Intercooperation

KOSOVO

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Cooperation Office Kosovo

Sistemi i Granteve i Bazuar në Performancë (PBGS)

Udhëzues për komunat

Korrik 2015

Falënderim

Ku udhëzues është hartuar nga projekti për “Decentralizim dhe Përkrahje Komunave”- (DEMOS).

Tabela e përmbajtjes

Falënderim	2
Shkurtesat	4
Fjalori i termeve	5
1. Hyrje	6
2. Sistemi i Granteve i Bazuar në Performancë	7
2.1 Si funksionon?	7
2.2 Objektivat prapa SGBP-së	7
3. Metodologjia e vlerësimit	8
3.1 Treguesit e performancës komunale	8
3.2 Burimet e të dhënave	10
3.3 Peshimi dhe notimi i treguesve	10
4. Mekanizmi i ankesës	13
5. Kalibrimi dhe përshtatja e granteve	14
5.1 Llojet e grantit dhe modalitetet	15
5.1.1 Performuesit më të mirë	16
5.1.2 Përmirësuesit më të mirë	16
6. Administrimi i granteve	17
7. Masat kundër korrupsionit për komunat partnere të DEMOS-it	19
Shtojca 1: Ndarja e granteve sipas komunave bazuar në rezultate	20

Lista e tabelave

Tabela 1: Treguesit dhe fushat e punës	9
Tabela 2: Burimet e të dhënave	10
Tabela 3: Sistemi i peshimit dhe notimit të treguesve	11
Tabela 4: Përmbledhje e progresionit dhe kalibrimit të grantit	14
Tabela 5: Llojet dhe modalitetet e granteve	15
Tabela 6: Procedurat administrative të grantit	18

Shkurtesat

AKK	Asociacioni i Komunave të Kosovës
AP	Auditori i përgjithshëm
AT	Asistenca Teknike
BZZH	Bashkëpunimi Zviceran për Zhvillim
DEMOS	Decentralizim dhe Përkrahje Komunave
DTP	Departamenti i tatimit në pronë
HSI-K	HELVETAS Swiss Intercooperation - Kosovë
KM	Kushtet Minimale
KP	Kriteri i performancës
MAPL	Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
MF	Ministria e Financave
SGBP	Sistemi i Granteve të Bazuara në Performancë
SMP	Sistemi për menaxhimin e performancës
THV	Të hyrat vetanake
ZAP	Zyra e Auditorit të Përgjithshëm
ZKTP	Zyra Komunale e Tatimit në Pronë

Fjalori i termeve

Sistemi i Granteve i Bazuar në Performancë “SGBP”¹: është sistem për dhënien e ndihmës financiare komunave në bazë të performancës së tyre. SGBP-ja e DEMOS-it është e strukturuar që të kushtëzojë qasjen e komunave partnere në grante me performancën e tyre. Performanca e tyre matet në 1.) menaxhimin financiar; 2.) ofrimin e shërbimeve komunale për hapësirat publike, trafikun komunal dhe menaxhimin e mbeturinave; dhe 3.) demokracinë lokale. Performanca komunale ndërlidhet drejtpërsëdrejti me shumën e granteve dhe komunat duhet të tregojnë se janë në përputhje me Kushtet Minimale (KM-të).

Kushtet Minimale “KM-të”: masin kapacitetet e një komune partnere për të kryer disa nga funksionet themelore të saj. Ato përmbushen ose nuk përmbushen. Komunat partnere të cilat nuk mund të demonstrojnë përmbushjen e KM-ve nuk do të kenë qasje në grante. Komunat partnere kualifikohen për të marrë grantet e tyre vetëm atëherë kur përmbushin KM-të.

Financimi i projekteve në fushat e përzgjedhura: komunat partnere dorëzojnë projekt-propozimet për financim në një apo më shumë nga fushat e mëposhtme: hapësira publike, mobilitet, mbeturina, menaxhim financiar dhe demokraci lokale. Për më tepër, në fushat e lartpërmendura komunat mund të marrin asistencë teknike (AT) të para-caktuar dhe sipas kërkesës.

Mbështetja e rezervuar buxhetore për sektorë: u jepet komunave partnere me rezultatin 4.5 (nga 6) apo më të lartë. Komunat të cilat e marrin këtë formë të mbështetjes buxhetore do të kenë më shumë fleksibilitet në shpenzimin e këtij buxheti; nuk kërkohet bashkë-financim dhe nuk ka nevojë për dorëzimin e projekt-propozimeve.

1 Nga “Sistemet e granteve të bazuara në performancë”, Koncepti dhe përvoja ndërkombëtare, UNCDF, faqe iii-iv’

1. Hyrje

Projekti për Decentralizim dhe Përkrahje Komunave (DEMOS) është i financuar nga SDC-ja, i cili zbatohet nga HELVETAS Swiss Intercooperation (HSI). DEMOS-i punon me 17 komuna partnere (shih hartën më poshtë) të cilat janë të grupuara në tri rajone të ndryshme: në Kosovën perëndimore, qendrore dhe lindore, ku jeton përafërsisht 40% e popullsisë së Kosovës (përafërsisht 700,000 qytetarë). DEMOS-i gjithashtu punon me institucionet përkatëse të nivelit qendror.

Figura 1: Harta e komunave partnere

DEMOS-i synon të përmirësojë qeverisjen dhe ofrimin e shërbimeve në hapësira publike, mobilitet, mbeturina, menaxhim financiar dhe demokraci lokale. Mekanizmat primar për arritjen e kësaj janë nëpërmjet Sistemit të Granteve të Bazuar në Performancë dhe asistencës teknike.

2. Sistemi i Granteve i Bazuar në Performancë

SGBP-ja është mjet i zhvilluar për t'iu ndarë komunave grante në bazë të performancës së tyre në fushat përkatëse të përzgjedhura. Ky sistem është i përqendruar në nxitjen e komunave që të përmirësojnë punën e tyre. Veçoria inovative prapa qasjes së SGBP është krijimi i ndërlidhjes në mes të granteve të cilat një komunë partnere i pranon, me performancën e saj: performancës së mirë në fushat e përzgjedhura i ndahen grante më të mëdha.

2.1 Si funksionon?

SGBP-ja përfshinë katër hapa kryesorë:

- i. Kushtet Minimale (KM-të) (shih kapitullin 3.1), të cilat shërbejnë si një bazë e vlerësimit e që duhet të përmbushen nga secila komunë partnere në mënyrë që të marrin një grant;
- ii. Matja e performancës së komunave duke u bazuar në një grup të treguesve (shih tabelën 1);
- iii. Ndarja e grantit (shih Shtojcën 1) për komunat bazuar në performancën e tyre, dhe
- iv. Monitorimi i zbatimit të projekteve përkatëse.

2.2 Objektivat prapa SGBP-së

SGBP-ja i adreson vetëm disa nga kompetencat vetanake të komunave (shih nenin 17 të Ligjit për vetëqeverisje lokale).

Qëllimi i SGBP-së është: a) përmirësimi i ofrimit të shërbimeve publike, demokracisë lokale, mbikëqyrjes së ekzekutivit dhe menaxhimit financiar; dhe b) nxitja e komunave për përdorimin dhe ritjen e të hyrave të tyre vetanake (THV), e cila do t'i bëjë komunat më autonome. Gjithashtu, SGBP-ja u ofron komunave partnere një mjet që mund të përdoret për të formuluar politikat dhe për t'i vendosur ato në linjë me objektivat zhvillimore afatgjate. Për më tepër, në njërin anë ai është një mjet i rëndësishëm për përmirësimin e lidhjeve në mes të qeverisjes lokale dhe qendrore dhe në anën tjetër për një angazhim më të madh të qeverisjes lokale dhe qytetarëve.

3. Metodologjia e vlerësimit

Vlerësimi i komunave sipas SGBP bëhet në baza vjetore, bazuar në të dhënat për vitin paraprak (p.sh. në vitin 2014 vlerësohet performanca e vitit 2013). Vlerësimi përfundimtar mbështetet në të dhënat zyrtare të institucioneve përkatëse të Kosovës (shih tabelën 2). Hapat gjatë vlerësimit janë si në vijim:

- 1) Auditori i Përgjithshëm (AP) publikon raportin vjetor për secilën komunë.
- 2) Departamenti i Tatimit në Pronë (DTP), në kuadër të MF-së, publikon raportin(-et) vjetor për tatimin në pronë
- 3) MAPL-ja publikon raportin mbi performancën e komunave
- 4) Në mënyrë që të sigurojë vlefshmërinë e të dhënave, DEMOS-i angazhon një subjekt të jashtëm për të vlerësuar vlefshmërinë e të dhënave.
- 5) Prodhohet raporti final mbi notimin e performancës dhe për grantet e ndara për secilën komunë sipas metodologjisë së DEMOS-it për peshim dhe notim.
- 6) Organizohet ceremonia shpërblyese me komunat.

3.1 Treguesit e performancës komunale

Komunat duhet të kalojnë nëpër kushtet minimale (KM-të) në vijim, të cilat përdoren edhe si kriteri i kualifikimit për t'iu qasur granteve:

- AP të mund të ofroj opinionin në raportin vjetor të auditimit;
- Shkalla minimale e inkasimit të tatimit në pronë të faturuar gjatë vitit është 30%;
- Të paguhet 100% tarifa e anëtarësimit në Asociacionin e Komunave të Kosovës (AKK);
- Të ndërmerren masat e nevojshme kundër korrupsionit në përputhje me Strategjinë e DEMOS-it kundër korrupsionit (shih kapitullin 7);
- Komunat të raportojnë të dhëna të sakta në SMP.

SGBP-ja ka 6 shkallë (nga 1 deri në 6). KM-të zbatohen për 4 shkallët e para të granteve (shih Shtojcën 1). Përveç kësaj, komunat të cilat radhiten në dy shkallët në krye (5 dhe 6; me notim 4.50 deri në 6), në mënyrë që të kualifikohen për mbështetjen e rezervuar buxhetore për sektorë, përveç që duhet të përmbushin të gjitha KM-të, e kanë edhe një kusht shtesë: inkasimin e 70% apo më shumë të tatimit në pronë të faturuar (duke përjashtuar borxhet) për vitin për të cilin do të vlerësohen.

Pasi që të plotësohen të gjitha KM-të, performanca komunale matet përmes një grupi të treguesve (10) për fushat si vijojnë:

Fushat e punës	Treguesit	Synimet	Gama	Pesha
Menaxhimi financiar	% e rekomandimeve të raportit të vitit para-prak të auditorit të përgjithshëm të adresuara plotësisht	0-25%	0	1
		25-55%	1	
		55-80%	2	
		>80%	3	
	% e inkasimit të tatimit në pronë të faturuar gjatë vitit	0-30%	0	1.5
		30-50%	1	
		50-70%	2	
		>70%	3	
Hapësirat publike	Sipërfaqja e parkut/sheshit për kokë banori, në metër katror (m2)	0-1.5 m2/kokë banori	0	0.42
		1.5-3 m2/kokë banori	1	
		3-4.5 m2/kokë banori	2	
		>4.5 m2/kokë banori	3	
	% e km rrugë me ndriçim publik – nga numri total, në qytet dhe në zonën rurale / fshatra	0-25% e km	0	0.42
		25-50% e km	1	
		50-75% e km	2	
		>75% e km	3	
Mobiliteti	% e km të trotuareve të rregulluara	0-20 % e km	0	0.42
		20-40% e km	1	
		40-60% e km	2	
		>60% e km	3	
	% e rrugëve lokale në komunë, që janë të asfaltuara	0-70%	0	0.42
		70-80%	1	
		80-90%	2	
		>90%	3	
Menaxhimi i mbeturinave	% e vendbanimeve të përfshira në shërbimin e grumbullimit të mbeturinave	0-60%	0	0.42
		60-75%	1	
		75-90%	2	
		>90%	3	
	% e pagesave të bëra	0-50%	0	0.42
		50-70%	1	
		70-90%	2	
		>90%	3	
Demokracia lokale	Numri i raportimeve të kryetarit të komunës para kuvendit komunal	0-1	0	0.5
		2-4	1	
		5-7	2	
		>8	3	
	% akteve të kuvendit komunal të publikuara	0-55%	0	0.5
		55-75%	1	
		75-95%	2	
		>95%	3	

Tabela 1: Treguesit dhe fushat e punës

Në konsultim me ZAP, DEMOS-i ka veçuar llogaritjen e treguesit të ndërlidhur me rekomandimet e auditorit. Llogaritja bën dallimin ndërmjet rekomandimeve me prioritetet të lartë dhe prioritet të mesëm (siç klasifikohen nga ZAP), duke i peshuar ato në 0.75 dhe përkatësisht 0.25. Objektivi i treguesit mbetet i njëjtë: matja e progresit në adresimin e rekomandimeve të viteve të kaluara. Pësha dhe synimet për këtë tregues janë paraqitur në tabelën më lartë.

3.2 Burimet e të dhënave

DEMOS-i do të shfrytëzojë vetëm informacionin zyrtar të publikuar nga institucionet e Kosovës, duke pranuar sistemet kombëtare statutorë të informacionit dhe duke shmangur sistemet paralele të kushtueshme dhe të paqëndrueshme të mbledhjes së të dhënave.

	Treguesi	Burimi	Institucioni
1	% e rekomandimeve të raportit të auditimit të përgjithshëm të vitit paraprak të adresuara plotësisht	Raportet e AP-së	ZAP
2	% e inkasimit të tatimit në pronë të faturuar gjatë vitit	Raportet e DTP-së	MF
3	Sipërfaqja e parkut/sheshit për kokë banori, në metër katror (m ²)	Raporti mbi funksionimin e komunave në Republikën e Kosovës	MAPL
4	% e km rrugë me ndriçim publik – nga numri total, në qytet dhe në zonën rurale / fshatra		
5	% e km të trotuareve të rregulluara		
6	% e rrugëve lokale në komunë, që janë të asfaltuara		
7	% e vendbanimeve të përfshira në shërbimin e grumbullimit të mbeturinave		
8	% e pagesave të bëra për mbeturina		
9	Numri i raportimeve të kryetarit të komunës para kuvendit komunal		
10	% akteve të kuvendit komunal të publikuara		

Tabela 2: Burimet e të dhënave

3.3 Peshimi dhe notimi i treguesve

SGBP-ja ka një sistem relativisht të thjeshtë të notimit që promovon efikasitetin dhe transparencën. Sistemi mund të evoluojë në bazë të mësimave të nxjerra përmes praktikës. Sistemi i notimit sipas peshës së caktuar për secilën fushë të punës të DEMOS-it dhe treguesit e tyre është prezantuar në tabelën e mëposhtme.

Sistemi i notimit varion nga 0 deri në 3 për secilin tregues. Rezultati 0 tregon se nuk është arritur caku minimal i vendosur për treguesin përkatës. Secili prej dhjetë (10) treguesve është i peshuar dhe notohet në përputhje me caqet e përcaktuara.

Pesha	Fusha e punës	Treguesit	Synimet	Rezultati
1 nga 6 apo 17% e rezultatit të përgjithshëm	Menaxhimi	% e rekomandimeve të raportit të auditimit të përgjithshëm të vitit paraprak të adresuara plotësisht	0-25%	0
			25-55%	1
			55-80%	2
			>80%	3
1.5 nga 6 apo 25% e rezultatit të përgjithshëm	Financiar	% e inkasimit të tatimit në pronë të faturuar gjatë vitit	0-30%	0
			30-50%	1
			50-70%	2
			>70%	3
0.42 nga 6 apo 7% e rezultatit të përgjithshëm	Hapësirat publike	Sipërfaqja e parkut/sheshit për kokë banori, në metër katror (m ²)	0-1.5 m ² /capita	0
			1.5-3 m ² /capita	1
			3-4.5 m ² /capita	2
			>4.5 m ² /capita	3
0.42 nga 6 apo 7% e rezultatit të përgjithshëm	Hapësirat publike	% e km rrugë me ndriçim publik – nga numri total, në qytet dhe në zonën rurale / fshatra	0-25% të km	0
			25-50% të km	1
			50-75% të km	2
			>75% të km	3
0.42 nga 6 apo 7% e rezultatit të përgjithshëm	Mobiliteti	% e km të trotuareve të rregulluara	0-20 % të km	0
			20-40% të km	1
			40-60% të km	2
			>60% të km	3
0.42 nga 6 apo 7% e rezultatit të përgjithshëm	Mobiliteti	% e rrugëve lokale në komunë, që janë të asfaltuara	0-70%	0
			70-80%	1
			80-90%	2
			>90%	3
0.42 nga 6 apo 7% e rezultatit të përgjithshëm	Menaxhimi i mbeturinave	% e vendbanimeve të përfshira në shërbimin e grumbullimit të mbeturinave	0-60%	0
			60-75%	1
			75-90%	2
			>90%	3
0.42 nga 6 apo 7% e rezultatit të përgjithshëm	Menaxhimi i mbeturinave	% e pagesave të bëra për mbeturina	0-50%	0
			50-70%	1
			70-90%	2
			>90%	3
0.5 nga 6 apo 8% e rezultatit të përgjithshëm	Demokracia lokale	Numri i raportimeve të kryetarit të komunës para kuvendit komuna	0-1	0
			2-4	1
			5-7	2
			>8	3
0.5 nga 6 apo 8% e rezultatit të përgjithshëm	Demokracia lokale	% akteve të kuvendit komunal të publikuara	0-55%	0
			55-75%	1
			75-95%	2
			>95%	3

Tabela 3: Sistemi i vlerësimit dhe notimit të treguesve

Rezultati llogaritet mjaft thjeshtë; duke kombinuar dy faktorët (rezultatin dhe peshën) përmes një formule të thjeshtë:

$$X/(Y/Z)$$

ku: X = pesha

Y = rezultati maksimal për treguesin përkatës; dhe

Z = rezultati aktual i komunës për treguesin përkatës.

Shembull: Pasi që gama e notimit përfshinë rezultatet prej 0, 1, 2 dhe 3, ku rezultati 3 është rezultati maksimal për tregues, le të themi se “% e rekomandimeve të raportit të auditimit të përgjithshëm të vitit paraprak të adresuara plotësisht” është notuar me 2, atëherë do të kemi:

X = 1 (pesha e këtij treguesi në rezultatin e përgjithshëm);

Y = 3 (rezultati maksimal për këtë tregues); dhe

Z = 2 (rezultati aktual i komunës për këtë tregues),

Kështu, formula do të ishte $1/(3/2) = 1/1.5 = 0.67$. Prandaj, rezultati i asaj komune, për atë tregues, do të ishte 0.67. Në fund, rezultatet e secilit tregues do të mbliidhen për të nxjerr rezultatin e përgjithshëm të komunës.

Rezultati i përgjithshëm maksimal të cilin një komunë mund të arrijë është 6. Secila komunë do të marrë një sasi të caktuar të granteve bazuar në notimin e përgjithshëm, duke e përdorur modelin e përshkruar më lartë. Tabela e detajuar me shumën e granteve të caktuara për notimin e ndryshëm është dhënë në Shtojcën 1.

DEMOS-i e bën notimin final për secilën komunë. Të dhënat zyrtare të ofruara nga institucionet përkatëse futen në sistemin e zhvilluar nga DEMOS-i. Rezultatet gjenerohen në mënyrë automatike. Para se të finalizohen, rezultatet diskutohen me institucionet e nivelit qendrorë dhe me komunat. Komunat kanë të drejtë të ankohen për rezultatet nëse dëshirojnë ta bëjnë këtë.

4. Mekanizmi i ankesës

DEMOS-i harton fletënotimet çdo gusht dhe i ndanë ato me komunën e tij partnere, së bashku me shumën e grantit që do të jepet për vitin e ardhshëm. Nëse nuk janë pranuar ankesa, DEMOS-i konsideron se komuna partnere pajtohet me rezultatin e performancës. Megjithatë, nëse një komunë konsideron se rezultati nuk është sipas rregullave të këtij manuali, ajo ka të drejtë ankesë.

DEMOS-i përdor qasjen 'në sistem', prandaj të dhënat e paraqitura në fletënotimet janë të dhënat zyrtare të publikuara nga institucionet e Kosovës. Në këtë drejtim, DEMOS-i është përgjegjës për shfrytëzimin e burimeve të duhura vjetore, kopjimin e saktë të të dhënave dhe llogaritjen e rezultateve, por nuk ka përgjegjësi për të dhënat dhe cilësinë e tyre. Nëse të dhënat origjinale janë duke u kontestuar, atëherë komuna duhet t'i drejtojë kërkesat e saj për sqarim tek institucioni përgjegjës që ika publikuar të dhënat përkatëse. Nëse një komunë konteston burimin e drejtë, kopjimin e duhur të të dhënave ose llogaritjes apo zbulon gabime teknike në rezultatin që DEMOS-i ka dërguar, atëherë zbatohet mekanizmi i mëposhtëm i ankesës:

1.	DEMOS-i dërgon tek komuna rezultatin e tyre final të performancës	Deri në fund të javës së dytë të muajit gusht
Ankesa në shkallën e parë		
2.	<p>Komuna ankohet tek DEMOS-i.</p> <p>Ankesa në shkallën e parë duhet të justifikohet me të dhëna faktike.</p> <p>Ankesa është e pranueshme vetëm nëse vjen nga kryetari i komunës përkatëse. Ankesa duhet të dorëzohet me shkrim (letër) tek:</p> <p style="text-align: center;"><i>HELVETAS Swiss Intercooperation - Kosovë</i> <i>kosovo.info@helvetas.org</i> <i>Tel: +381-(0)38-51.77.15</i> <i>Faks: +381-(0)38-51.88.33</i> <i>Nazim Gafurri 33, P.O. Box 2,</i> <i>10000 Prishtinë, Kosovë</i></p> <p>Recepioni i HELVETAS do të ofrojë një fletë-kthesë me shkrim për ankesën.</p>	Deri në fund të javës së tretë të muajit gusht, 17:00.
3.	<p>DEMOS-i thërret në takim ankuesin që të informohet më mirë mbi ankesën.</p> <p>DEMOS-i do të vendos dhe do të ofrojë përgjigje me shkrim në ankesë.</p>	Deri në fund të javës së katër të muajit gusht, 17:00.
Ankesa në shkallën e dytë		
4.	<p>Ankuesi mund të ushtrojë ankesë ndaj vendimit të shkallës së parë tek Zyra Zvicerane për Bashkëpunim – Kosovë.</p> <p>Ankesa në shkallën e dytë duhet të justifikohet me të dhëna faktike.</p> <p>Ankesa është e pranueshme vetëm nëse vjen nga kryetari i komunës përkatëse. Ankesa duhet të paraqitet me shkrim (letër) tek:</p> <p style="text-align: center;"><i>Zyra Zvicerane për Bashkëpunim SDC</i> <i>Rruga Rexhep Mala 6</i> <i>10060 Prishtinë, Kosovë</i> <i>Tel. +381 38 248 091 / 092</i> <i>Faks +381 38 248 096</i> <i>pristina@eda.admin.ch</i></p> <p>Recepioni i ZZB do të ofrojë një fletë-kthesë me shkrim për pranimin e ankesës.</p>	Deri në fund të javës së parë të muajit shtator
5.	ZZB do të shqyrtojë ankesën dhe do të ofrojë me shkrim një vendim përfundimtar të justifikuar, për të dyja palët.	Deri në fund të javës së dytë të muajit shtator

5. Kalibrimi dhe përshtatja e granteve

Performanca komunale vlerësohet në baza vjetore, pas publikimit të dokumenteve zyrtare nga institucionet përkatëse. Për shembull, performanca komunale për vitin 2013 vlerësohet në vitin 2014 dhe pas shpalljes së rezultateve përfundimtare, granti do të disbursohet në fillim të vitit 2015; natyrisht, nëse komuna përkatëse ka përbushur KM-të dhe ka arritur rezultatin minimal prej 0.50. Vlera e grantit u komunikohet komunave në muajin gusht/shtator në mënyrë që ata të mund t'i integrojnë fondet që do t'i pranojnë në buxhetet e tyre për vitin fiskal në vijim.

Viti i vlerësuar	Viti i vlerësimit, përshtatjes dhe zotimi	Viti i disbursimit
2013	2014	2015

Komunat kualifikohen për grante pasi që të arrijnë rezultatin prej së paku 0.5. Komunat me rezultatin më të vogël se ky, d.m.th. 0 deri në 0.49, nuk kualifikohen për grante nga DEMOS-i. Granti bazik llogaritet në bazë të popullsisë së komunës, sipas të dhënave zyrtare të regjistrimit të popullsisë. Megjithatë, faktori i barazimit mundëson që komunat e vogla të marrin më shumë fonde për kokë banori, krahasuar me komunat më të mëdha.

Kur rezultati për një komunë të caktuar është në mes të 0.5 dhe 1.49, ajo komunë do të marrë grantin bazik. Variacionet tjera janë të përshkruara në mënyrë progresive në tabelën më poshtë. Shuma e granteve për secilin rezultat dhe për secilën komunë është përshkruar në Shtojcën 1.

Starti	Progresioni					Kulmi	
	granti bazik	+10%	+20%	+30%	+60%	+90%	
0 – 0.49	0.50-1.49	1.50-2.49	2.50-3.49	3.50-4.49	4.50-5.49	5.50-6.00	
Kushtet minimale	Matja e performancës	Shërbimet publike (hapësirë publike, mobiliteti dhe menaxhimi i mbeturinave)			Kushtet minimale + Matja e performancës + mbledhja e 70% ose më shumë e tatimit në pronë të faturuar		
		Demokracia lokale					
		Menaxhimi financiar					
Asnjë projekt	PROJEKTI					Mbështetja e Rezervuar buxhetore për sektorë (Nuk nevojitet projekt-propozimi)	
Asistenca teknike E nxitur nga DEMOS	Asistenca teknike E paracaktuar, në 5 fusha: hapësira publike, mobiliteti, menaxhimi i mbeturinave, menaxhimi financiar dhe demokracia lokale Sipas kërkesës, në 5 fusha: hapësira publike, mobiliteti, menaxhimi i mbeturinave, menaxhimi financiar dhe demokracia lokale					Asistenca teknike E kufizuar sipas kërkesës, në 5 fusha: hapësira publike, mobiliteti, menaxhimi i mbeturinave, menaxhimi financiar dhe demokracia lokale	

Tabela 4: Përmbledhje e progresionit dhe kalibrimit të grantit

Megjithatë, nëse performanca komunale bie, që nënkupton se rezultati është më i ulët se në vitin paraprak, vlera e grantit poashtu zvogëlohet.

5.1 Llojet e grantit dhe modalitetet

Tabela më poshtë shpjegon në detaje llojet e granteve dhe përdorimin e tyre duke u bazuar në notimin e përgjithshëm, nivelin e bashkëfinancimit nga komunat, metodat e disbursimit dhe raportimit. Nëse komunat arrijnë rezultatin nga 0 deri në 0.49 atëherë ato nuk do të pranojnë grant. Ato do të kenë të drejtën e marrjes së AT-së në 5 fushat e punës së DEMOS-it. Nëse komunat arrijnë çfarëdo rezultati në mes të 0.50 deri në 4.49, ato do të pranojnë grantin sipas rezultatit të tyre të saktë; megjithatë fleksibiliteti në përdorimin e granteve nga ana e komunave është i kufizuar. Komunat do të duhet të dorëzojnë projekt-propozimet relevante për 5 fushat ndërsa DEMOS-i vendos se cilat kualifikohen për mbështetje. Për më tepër, DEMOS-i rezervon të drejtën që të marrë pjesë në tenderim, monitorimin teknik dhe auditimin e projekteve të financuara nga granti.

Nëse komunat arrijnë rezultatin 4.50 apo më të lartë, atëherë ekziston një rritje e konsiderueshme në shumën e grantit që do t'u ndahet komunave (për më shumë detaje shih Shtojcën 1) dhe në fleksibilitetin e përdorimit të granteve. Për më shumë detaje, shih tabelën më poshtë:

Përshkrimi	Financimi i projektit në fushat e përzgjedhura	Mbështetja e rezervuar buxhetore për sektorë
Pragu për qasje në grante	Rezultati nga 0.50 deri në 4.49	Rezultati nga 4.50 deri në 6
Bashkëfinancimi	30% (për vitin e parë)	Nuk kërkohet bashkëfinancimi
Shpenzimet e pranueshme	Projekt-propozimet për projekte kapitale të ndërlidhura me shërbimet prioritare, demokraci lokale apo menaxhim financiar. Shpenzimet relevante për propozimin janë të pranueshme, përveç personelit. Propozimi duhet të hartohet dhe dorëzohet sipas modeleve të zhvilluara nga DEMOS.	Të gjitha shpenzimet për cilëndo nga 5 fushat janë të lejuara, përveç personelit. Projekt-propozimi nuk është i nevojshëm.
Asistenca teknike (AT)	DEMOS-i përcakton përmbajtjen e AT-së nëse rezultati është 0. Për rezultatet nga 0.50 deri në 4.49, AT-ja bazohet në kërkesën komunale apo në marrëveshje me DEMOS.	Me rezultat prej 4.50 apo më të lartë, AT është e kufizuar sipas kërkesës.
Monitorimi nga DEMOS	I lartë apo mesatar	I ulët
Disbursimi	Dy këste: 70% pasi që kontrata me komunën të jetë nënshkruar, pjesa tjetër e mbetur prej 30%, pas përfundimit të punës.	Dy këste: 90% në fillim të vitit dhe pjesa tjetër prej 10% pasi të jetë gjeneruar raporti i auditimit komunal (viti i ardhshëm, maj)
Raportimi	Pranimi teknik, raporti narrativ dhe raporti financiar, auditimi i raportit financiar	Raporti i rregullt i AP, auditimi i DEMOS-it nëse dhe kur të shihet si i nevojshëm

Tabela 5: Llojet dhe modalitetet e granteve

5.1.1 Performuesit më të mirë

DEMOS-i analizon rezultatet e secilës komunë në krahasim me të gjitha të tjerat dhe identifikon tri komunat që kanë arritur rezultatin më të lartë në një vit. Këto komuna do të pranojnë një grant shtesë (përveç grantit të rregullt). Rezultati më i mirë pranon një shtesë prej 50% të grantit që do të jepet atë vit, rezultati i dytë më i mirë pranon një shtesë prej 40% dhe rezultati i tretë më i mirë pranon një shtesë prej 30%. Ky grant shtesë do të do të konsiderohet si pjesë e grantit të rregullt dhe ky manual aplikohet edhe për atë pjesë.

5.1.2 Përmirësuesit më të mirë

Ngjashëm me performuesit më të mirë, DEMOS-i analizon rezultatet e secilës komunës në krahasim me rezultatin e tyre vetanak nga viti paraprak dhe identifikon tri komunat që kanë arritur përmirësimin më të madh të rezultatit të tyre (rezultati në vitin aktual i krahasuar me rezultatin në vitin paraprak). Këto komuna do të pranojnë një grant shtesë (përveç grantit të tyre të rregullt). Përmirësuesi më i mirë pranon një shtesë prej 50 % të grantit që të do të jepet gjatë atij viti, përmirësuesi i dytë më i mirë pranon një shtesë prej 40% dhe përfituesi i tretë më i mirë pranon një shtesë prej 30%. Ky grant shtesë do të do të konsiderohet si pjesë e grantit të rregullt dhe ky manual aplikohet edhe për atë pjesë.

6. Administrimi i granteve²

Zbatimi i grantit fillon brenda javëve pas publikimit të rezultateve përfundimtare dhe granteve. Numri i aktiviteteve është i konsiderueshëm. Ato grupohen në tri faza:

1. Procesi identifikimit, hartimit të projekteve fillestare të propozuara, si dhe sigurimi i pajtueshmërisë së tyre me rregullat e prezantuara në këtë manual, etj.
2. Përfundimi i hartimit të projekteve, duke përfshirë të gjitha detajet relevante për secilin projekt individual, procedurat e tenderimit, aranzhimet kontraktuale dhe të bashkëfinancimit etj.; dhe
3. Procesi i zbatimit dhe finalizimit, duke përfshirë mjetet e raportimit dhe monitorimit.

DEMOS-i ndërmerr të gjitha hapat e nevojshëm për të siguruar përdorimin e duhur dhe të saktë të granteve. Tabela e mëposhtme përshkruan në detaje aktivitetet për secilën fazë.

Aktivitet	Përshkrimi i detajuar
Faza 1	
<p>Dërgohet ftesë në komunë për dorëzimin e projekt-propozimeve, duke përfshirë dëshminë dokumentuese mbi kriteret e kualifikueshmërisë bazuar në natyrën e projektit të propozuar</p>	<p>Kriteri i kualifikueshmërisë përfshinë dëshminë në vijim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikacionin e projektit • dëshmia se projekti është i përfshirë në listën e investimeve kapitale të komunës apo dëshmia se projekti është aprovuar nga Kuvendi Komunal • dëshmia se kontributi i ndarë prej minimumit 30% ndahet nga komuna • dëshmia se lokacioni për zbatimin e projektit është pronë publike komunale (kopja e planit, certifikata e pronësisë, ortofoto)
<p>Personeli i DEMOS-it vlerëson kriteret e kualifikueshmërisë dhe informon komunat.</p>	
<p>DEMOS-i ofron ekspertizë përmes asistencës teknike në fushën e ndërlidhur për të ndihmuar komunën gjatë fazës së dizajnit. Kjo asistencë është kryesisht në lidhje me kontrollin e cilësisë dhe asistencë – nëse është e nevojshme – në procesin e dizajneve të prodhuara nga komunat.</p>	
<p>Ekspertët e DEMOS-it konfirmojnë përfundimin e dizajnit të projektit.</p>	

² Të gjitha grantet administrohen nga komuna. DEMOS-i ofron vetëm asistencë teknike. Përjashtimet mund të bëhen sipas strategjisë kundër korrupsionit, kapitulli 7, faqe 19.

Faza 2	
Dizajni i projektit përgatitet nga komuna dhe konfirmohet nga ekspertët	Përfshinë dokumentet në vijim: <ul style="list-style-type: none"> • Përshkrimi teknik i projektit, • Dizajni i projektit, • Paramasa dhe parallogaria (PP) (në rast të punimeve) • Orari i zbatimit
DEMOS-i dhe komuna nënshkruajnë kontratën	Kontrata përcakton termet dhe kushtet për disbursimin e grantit, bazuar në projektin e propozuar për zbatim, duke përfshirë përgjegjësitë e bashkëfinancimit. Kjo siguron se granti është destinuar sipas rregullave të përcaktuara në këtë manual dhe nuk ka mundësi për tejkalimin e vlerës, ndërsa komunat lejohen për shtimin e burimeve financiare nëse dëshirojnë.
DEMOS-i punëson auditor të jashtëm për t'i ndihmuar komunat në përgatitjen për procesin e prokurimit (përgatitjen e dosjes së tenderit).	Komunat janë bartëse të procesit të prokurimit, sipas ligjeve në fuqi të Republikës së Kosovës, ndërsa DEMOS-i mbështet të gjitha fazat e ciklit të zbatimit të projektit (përgatitja, procesi i tenderimit, zbatimi dhe zbatimi më pas).
DEMOS-i transferon këstin e tij të parë prej 70%	Komuna është e gatshme të fillojë zbatimin. Prandaj, komuna emëron organin mbikëqyrës për mbikëqyrjen e kontraktuesit gjatë procesit të zbatimit. DEMOS-i angazhon ekspertë teknik dhe auditorin e jashtëm për mbështetjen e procesit të monitorimit të zbatimit të projektit.
Komuna transferon shumën e saj të bashkëfinancimit	
Faza 3	
Komisioni komunal do ta konfirmojë përfundimin e punimeve/shërbimeve	Në bashkëpunim të ngushtë me DEMOS-in, ekspertët dhe auditori, në mënyrë që të konfirmojë se projekti është përfunduar në përputhje me dizajnin origjinal të projektit.
Ekspertët teknik të DEMOS-it angazhohen me komunën për të përfunduar procesin e dokumentimit, si dhe vlerësuar të gjithë projektin	DEMOS-i kërkon dokumentet në vijim para se të transferohet kësti i fundit: <ul style="list-style-type: none"> • Formulari i dorëzimit • Raporti i ekspertit teknik mbi përfundimin • Raporti i auditimit mbi përfundimin • Ditari i vendit • Libri i ndërtimit • Raporti narrativ • Raporti financiar • Raporti i nënshkruar i pranimit teknik (raporti komunal) • Pasqyrat financiare (pjesa e DEMOS-it dhe ajo komunale – bashkëfinancimi)
Duke pasur parasysh se janë përmbushur kushtet e përmendura më lartë, DEMOS-i transferon këstin e dytë (30%)	

Tabela 6: Procedurat administrative të grantit

7. Masat kundër korrupsionit për komunat partnere të DEMOS-it

DEMOS-i kërkon përdorimin e masave kundër korrupsionit për krijimin e një situatë që është e drejtë për të gjitha komunat partnere. Masat kundër korrupsionit bazohen në 'rastet e padisë'. Arsytet për këtë janë si në vijim:

1. Vendimet përfundimtare nuk janë të përshtatshme sepse janë individuale dhe nuk do të ishte adekuat "dënimi" i tërë komunës nëse një anëtar i personelit ka vendosur të përfshihet në aktivitete të paligjshme. Për më tepër, vendimi për një vendim përfundimtar zakonisht merr shumë kohë, gjë që nuk do të kishte rëndësi në kuadër të periudhës së projektit të DEMOS-it.
2. Rastet nën hetime, para lëshimit të padisë, janë konfidenciale dhe shumë të ndjeshme. Do të ishte e papërshtatshme për DEMOS-in që të ndërlihdë disbursimin e grantit me këto procese.
3. Parimi ligjor 'personi është i pafajshëm deri sa të dëshmohet fajësia' nuk do ta lejonte DEMOS-in të bazonte suspendimin mbi një rast nën hetim (para padisë).
4. Përjashtimi i komunave bazuar në hetim (para padisë) do të hapte mundësinë për abuzim (personat e tretë që paraqesin raste për arsye politike).

Masat kundër korrupsionit të DEMOS-it janë si në vijim:

1. Rasti: Nëse është paditur kryetari i komunës partnere ose drejtorët e emëruar politikisht.

Masa: DEMOS-i nuk do t'i transferojë fondet në llogarinë e komunës dhe t'i menaxhojë ato plotësisht, duke përfshirë dizajnimin/planifikimin, tenderimin, vlerësimin dhe monitorimin e projekteve deri në përfundimin e procesit. Pas përfundimit të procesit gjyqësor dhe ri-përcaktimit të parakushteve, DEMOS-i mund t'ia lejojë përsëri komunës pranimin e fondeve.

2. Rasti: Nëse shërbyesit civil janë të paditur.

Masa: Mbështetja e DEMOS-it vazhdon vetëm nëse kryetari i komunës ndërmerr masa të menjëhershme kundër personelit nën hetime sipas Nenit 69 të Ligjit mbi Shërbimin Civil. DEMOS-i do të kërkojë prova që komuna ka ndërmarrë veprime e domosdoshme disiplinore (letrën e suspendimit). Nëse një komunë nuk e suspendon personelin e saj të paditur, nuk do të pranojë fond nga DEMOS-i. Për verifikimin e suspendimit, DEMOS-i do të krahasojë vendimet komunale për suspendim e personelit me numrat e rasteve në gjykatë (nëse është e mundur).

Masat e përmendura më lartë do të jenë të zbatueshme përgjatë fazës së projektit.

Shtojca 1: Ndarja e granteve sipas komunave bazuar në rezultate

Rezultati Komuna		Rezultati					
		0.5-1.49	1.5-2.49	2.5-3.49	3.5-4.49	4.5-5.49	5.5-6.0
1	Prishtinë	240,000	264,000	288,000	312,000	384,000	456,000
2	Gjakovë	100,000	110,000	120,000	130,000	160,000	190,000
3	Pejë	100,000	110,000	120,000	130,000	160,000	190,000
4	Viti	45,000	49,500	54,000	58,500	72,000	85,500
5	Rahovec	45,000	49,500	54,000	58,500	72,000	85,500
6	Lipjan	45,000	49,500	54,000	58,500	72,000	85,500
7	Kamenicë	40,000	44,000	48,000	52,000	64,000	76,000
8	Kaçanik	40,000	44,000	48,000	52,000	64,000	76,000
9	Shtime	40,000	44,000	48,000	52,000	64,000	76,000
10	Novobërdë	30,000	33,000	36,000	39,000	48,000	57,000
11	Shtërpce	30,000	33,000	36,000	39,000	48,000	57,000
12	Hani i Elezit	30,000	33,000	36,000	39,000	48,000	57,000
13	Junik	30,000	33,000	36,000	39,000	48,000	57,000
14	Graçanica	30,000	33,000	36,000	39,000	48,000	57,000
15	Partesh	20,000	22,000	24,000	26,000	32,000	38,000
16	Klllokot	20,000	22,000	24,000	26,000	32,000	38,000
17	Ranillug	20,000	22,000	24,000	26,000	32,000	38,000

Nazim Gafurri str.33
PO Box no.2
1000 Pristina, Kosovo
www.helvetas-ks.org

Tel: +381(0)38 51 77 15
Tel: +381(0)38 51 66 44
Fax: +381(0)38 51 88 33
kosovo.info@helvetas.org